

Til Olje- og Energidepartementet

Deres ref:

Vår ref: 139146-3350

Oslo, 5. januar 2023

Naturressurskommunenes høringssvar – Høring av kvalitative kriterier og støtteordning for Utsira Nord

Naturressurskommunene er en paraplyorganisasjon for kommuneorganisasjoner med store naturressursbaserte virksomheter. Medlemmer er Landssamanslutninga av Vasskraftkommunene (LVK), Utmarkskommunene (USS), Industrikommunene, Nettverket for petroleuskommunene (NPK), Kommunekraft AS og Landssamanslutninga av norske Vindkraftkommuner (LNVK).

Til sammen er 223 kommuner av totalt 356 kommuner organisert under Naturressurskommunene. En rekke av kommunene i nettverket vil bli berørt av havvind-satsingen.

Naturressurskommunene har til formål å styrke det lokale selvstyret og den lokale råderetten i alle saker der lokalsamfunns naturressurser tas i bruk og gir grunnlag for verdiskaping utenfor kommunen. Tilrettelegging for videre næringsutvikling er en sentral oppgave.

Naturressurskommunene vil gi regjeringen honnør for den offensive havvind-satsingen, og slutter seg i all hovedsak til de målsettinger som er beskrevet i de to stortingsmeldingene Meld. St. 11 (2021-2022) og Meld. St. 36 (2020-2021). Det samme gjelder de to høringsnotatene av 6. desember 2022 om kvalitative kriterier og støtteordning for Utsira Nord og prekvalifiseringskriterier og auksjonsmodell for Sørlege Nordsjø II.

1 Generelle kommentarer:

Høringsnotatene retter seg først og fremst til mulige aktører, og som generell kommentar vil Naturressurskommunene begrense seg til følgende:

1.1 Baseoppbygging

En avgjørende forutsetning for å lykkes med målsettingen om en storstilt industriutvikling i Norge som ledd i havvind-satsingen, er at norske havner benyttes som baser. Det må derfor legges til rette for at nødvendig infrastruktur er på plass i aktuelle havner. Det krever også tidlig kontakt med og involvering av berørte havnekommuner.

1.2 Utbyggingstakt

Det er hensyn som tilsier at et areal som åpnes for utbygging, blir bygget ut mest mulig i sammenheng og ikke stykkevis og delt. Etappevis utbygging kan føre til at det oppstår nye barrierer mot utvidelse av en opprinnelig utbygging, slik det eksempelvis er erfart fra landbaserte vindkraftanlegg.

1.3 Kabler til land

Fra utbyggingen av kraftledninger på land er det erfart, jf Strømnettutvalget, at utbyggingstakten er blitt forsinket på grunn av for konservative samfunnsøkonomiske beregninger. Det er stilt for konkrete og strenge krav til etterspørsel før planlegging av nye ledninger eller forsterket kapasitet er igangsatt. Med en ledetid på mer enn ti år har det skapt et stort etterslep i nettkapasiteten med alvorlige utfordringer for gjennomføringen av det grønne skiftet til følge.

Naturressurskommunene vil derfor understreke behovet for at de kabler som skal føre havvindkraften til land, bygges med tilstrekkelig kapasitet, og med kapasitetsberegninger foretatt på lang sikt og ikke kortsiktige etterspørselsprognoser.

1.4 Støttemodellen bør være tosidige differansekontrakter

Naturressurskommunene gir sin tilslutning til forslaget om såkalte tosidige differansekontrakter som foretrukket støttemodell, og slik den er beskrevet av departementet. Modellen er velutviklet og godt utprøvd internasjonalt.

2 Forslag til utdyping av utvelgelseskriteriet «Positive lokale ringvirkninger»

Det er en overordnet målsetting om at havvind-satsingen ved siden av å bli et viktig bidrag i europeisk klima- og energipolitikk, skal sikre en storstilt nasjonal industriutvikling som ledd i den grønne omstillingen. Forslaget til utvelgelseskriterier er et ledd i dette.

Ett av utvelgelseskriteriene som er introdusert i høringsnotatene er såkalte «*Positive lokale ringvirkninger.*» Det heter blant annet under pkt 5 i Utsira Nord-notatet:

*«En vellykket industriutvikling forutsetter utdanning og kvalifisering av tilstrekkelig norsk arbeidskraft, og **positive lokale ringvirkninger.**»* (Uthevet her).

Enhver industriutvikling på land vil skje i en kommune. Gjennom sine kommunenettverk med ilandføringskommuner, industrikommuner, vind- og vannkraftkommuner fra Kvinesdal i sør til Hammerfest i nord, står mange av de mer enn 200 kommunene som er tilknyttet Naturressurskommunene klare til å bidra med sine arealer, folk og lokalt næringsliv til en vellykket industriutvikling rundt havvind-satsingen. Derfor anser vi det korrekt og relevant at det i forslaget til fem kvalitative kriterier er nevnt positive lokale ringvirkninger.

Under beskrivelsen av «Positive lokale ringvirkninger» heter det:

«Det er ønskelig at det ved planleggingen av en ny utbygging skal legges til rette for positive lokale ringvirkninger. Regjeringen har et mål om at satsingen på havvind skal bidra til industriutvikling. Utbyggingen av første fase av Sørlige Nordsjø II vil bidra til industriutvikling gjennom å gi erfaring og kompetanseutvikling til leverandørkjeden. Det er kapasitetsutfordringer i leverandørkjedene til

havvind. For å bidra til å nå de politiske ambisjonene om havvind, både i Norge og i Europa, er det nødvendig å bygge opp ny kapasitet i leverandørindustrien. Kriteriene om positive lokale ringvirkninger vil gi søkere som bidrar positivt til kompetanseøkning og utvikling i leverandørkjedene en fordel. Det er myndighetenes målsetting at utbygginger skal skape størst mulige verdier for samfunnet. Kriteriene vil vurderes på en skala fra 0-4, hvor 0 er stryk og 4 er høyest. Se tabell 2 for beskrivelse av karakterene.»

Under den påfølgende tabell 8 er i punktene 6 bokstav A-C listet opp kriterier om kompetanseutvikling, små og mellomstore bedrifter og utvikling av leverandørindustrien.

Naturressurskommunene savner i denne tabellen et punkt om søkerens kontakt med aktuelle vertskommuner for den påtenkte industriutviklingen. Jo tidligere og tettere den eller de aktuelle vertskommuner blir involvert i planleggingen, jo høyere score bør søkeren få. Bakgrunnen for dette er at enhver industriutvikling i forbindelse med havvind-satsingen vil gå raskere og smidigere jo mer vedkommende kommune med sine myndighetsorganer, arealmyndighet og ansvar for det offentlige tjenestetilbudet er involvert i planleggingen.

Naturressurskommunene foreslår derfor et nytt kriterium 6 bokstav D sålydende:

Involvering og samordning med vertskommunen(e)

Enhver industriutvikling vil måtte skje i samråd med og innenfor gjeldende arealplaner i vedkommende kommune. Både det offentlige tjenestetilbudet og kommunal infrastruktur vil bli påvirket, og tett dialog og samordning mellom den planlagte industriutvikling og den berørte kommune vil styrke de lokale ringvirkninger, effektivisere planlegging og gjennomføring av de industrielle planer.

Med vennlig hilsen

Naturressurskommunene

Sigmund Lier, leder